MALTA

QORTI TA' L-APPELL

S.T.O. PRIM IMHALLEF
SILVIO CAMILLERI

ONOR. IMHALLEF
TONIO MALLIA

ONOR. IMHALLEF
JOSEPH AZZOPARDI

Seduta tat-28 ta' Gunju, 2013

Appell Civili Numru. 1578/2001/1

Edward De Gaetano

v.

Johanna De Gaetano

Rat ic-citazzjoni li permezz taghha l-attur ipremetta u talab hekk:

"Billi l-kontendenti zzewwgu fit-28 ta' April 1985 u ghandhom zewgt itfal minuri, Ann li twieldet fis-17 ta' Gunju 1988 u Sandra li twieldet fit-28 ta' Jannar 1991 (Dok. "A", "B" u "C").

"Billi l-hajja konjugali ta' bejn il-kontendenti saret imposibbli stante li l-konvenuta rrendiet ruhha kolpevoli versu l-attur ta' swat, sevizzi, eccessi, theddid, ingurji gravi u abbandun.

"Billi l-attur qed jipprevalixxi ruhu mid-Digriet moghti mis-Sekond'Awla tal-Qorti Civili (Digriet numru 1197/01) biex jipprocedi b'din l-istanza.

"Billi minhabba l-problemi gravi f'sahhitha mhux biss il-konvenuta mhijiex idonea u kapaci biex tigi fdata bil-kustodja u bit-trobbija tal-minuri, specjalment f'perjodu tant delikat tat-trobbija taghhom, izda jibqa' dejjem ir-riskju serju li tkun ta' perikolu ghalihom.

"Billi b'konsegwenza tas-separazzjoni hemm il-htiega li tigi terminata l-komunjoni tal-akkwisti ezistenti bejn il-partijiet.

"Tghid il-konvenuta ghaliex, ghar-ragunijiet fuq indikati:

"1. M'ghandhiex tigi minn din il-Qorti pronunzjata s-separazzjoni personali bejn il-kontendenti minhabba t-tortijiet fuq imsemmija tal-konvenuta;

"2. M'ghandhiex tigi assenjata lill-attur il-kustodja u l-kura tal-minuri Ann u Sandra ahwa de Gaetano;

"3. Tapplika kontra l-konvenuta d-dispozizzjonijiet tal-Artikolu (1)(a) u (d) tal-Kodici Civili;

"4. M'ghandhiex tigi dikjarata xolta u terminata l-komunjoni tal-akkwisti ezistenti bejn il-kontendenti.

"Bl-ispejjez kontra l-konvenuta u bl-ingunzjoni lill-konvenuta biex tidher personalment ghas-subizzjoni, u b'riserva ta' kull dritt u azzjoni tal-attur kontra l-konvenuta li jitlob, *inter alia*, l-annullament tal-istess zwieg quddiem il-Qorti jew tribunal kompetenti."

Rat in-nota tal-eccezzjonijiet tal-konvenuta fejn teccepixxi:

“1. Illi preliminarjament din il-kawza hija konnessa ma’ kawza ohra intavolata mill-eccipjenti kontra l-attur odjern ghas-separazzjoni mill-attur u affarijiet relatati (citazzjoni numru 1665/01 NA) ghar-ragunijiet hemm indikati u ghalhekk peress li, skont l-artikolu 793 (1) tal-Kodici tal-Organizzazzjoni u Procedura Civili tezisti konnessjoni bejn iz-zewg kawzi, ai termini tal-istess artikolu, din il-Qorti ghandha tordna li dawn il-kawza ghandhom jinstemghu flimkien;

“2. Illi subordinatament u minghajr pregudizzju ghall-ewwel eccezzjoni, filwaqt illi l-eccipjenti ma topponix is-separazzjoni mill-attur u t-terminazzjoni u x-xoljiment tal-komunjoni tal-akkwisti, mhux ghar-ragunijiet migjuba mill-attur f’din il-kawza izda ghar-ragunijiet minnha migjuba fl-fuq imsemmija kawza minna intavolata kontra l-attur, hija topponi t-tieni talba attrici ghaliex ikun fl-interess suprem tal-imsemmija minuri li dawn jigu fdati fil-kura u l-kustodja tal-konvenuta u topponi t-tielet talba attrici ghaliex is-separazzjoni trid issehh htija tal-attur odjern u mhux htija tal-konvenuta u, fi kwalsiasi kaz, ma hemmx ic-cirkostanzi mehtiega biex jigu applikati d-dekadenzi kontemplati fl-artikolu citat kontra l-konvenuta.

“3. Salvi eccezzjonijiet ohra permessi mil-ligi.”

Rat is-sentenza tal-Qorti Civili (Sezzjoni Familja) moghtija fis-26 ta’ Jannar 2012;

Il-Qorti waslet ghad-decizjoni wara li ghamlet dawn il-konsiderazzjonijiet:

“Illi l-attur jibbaza l-kaz tieghu fuq vjolezna fizika u psikologika ezercitata fuqu minn martu matul il-konvivenza, rizultat tal-fatt allegat minnu li martu kienet marida mentalment. Minn naha taghha l-konvenuta tichad dan, u tibbaza l-tezi taghha fuq vjolenza psikologika ezercitata fuqha minn zewgha tul il-konvivenza kollha, tant li meta ma felhitx aktar hija kienet kostretta li titlaq mid-dar konjugali u tmur tghix ghal zi zmien mal-genituri taghha.

"Illi fir-rigward huma opportuni s-segwenti osservazzjonijiet:

"[1] Illi, ghalkemm l-attur jallega mard mentali da parti tal-konvenuta, huwa ma ressaqx provi sufficjenti in sostenn ta' din l-allegazzjoni. Lanqas talab ghal nomina mill-Qorti ta' espert mediku sabiex jezamina lill-konvenuta biex jipprova jsostni tali allegazzjoni.

"Ghalhekk din il-Qorti ser tistrieh fuq ir-rapport ex parte tal-Psikoterapista Dottor Joan Camilleri, kif ukoll fuq ir-rapport tal-psikologu nominat mit-tribunal ekklesjastiku u li fuqu bbaza d-decizjoni tieghu, li huma konformi fil-konkluzjoni li ma kienx hemm xejn li juri li fil-mument taz-zwieg il-konvenuta kienet marida mentalment. Minn naha taghhom it-tribunali ekklesjastici jattribwixxu nuqqasijiet fil-personalita' ta' l-attur li vvizjaw il-kunsens matrimonjali taghhom.

"Ghalhekk l-allegazzjoni maghmula mill-attur li hu kien gie ngannat b' xi mod biex jizzewweg lill-konvenuta hija fiergha u ma taghmilx giegh lill-istess attur; multo magis fid-dawl tal-fatt li kien hu li ppersista biex johrog mal-konvenuta wara li din kienet ghadha tbati mill-effetti tat-thassir tal-gherusija taghha u kien hu li kien mghaggel biex jitgharras lill-konvenuta, tant li missierha kien issurgerilu *"to take time."*

"[2] Illi, anke jekk dato non concesso, il-konvenuta kienet marida mentalment qabel iz-zwieg, ir-rimedju li kellu l-attur kien dak li jstitwixxi proceduri biex jigi annullat iz-zwieg; u jekk dan 'il mard' zviluppa wara z-zwieg, u ma felahx jghix izjed maghha, allura kellu jiehu s-suggeriment ta' missier-il konvenuta li jisseparaw de facto ghal ftit zmien billi jmur jghix fl-appartament Qui-si sana fejn il-partijiet kienu jghixu qabel.

"Izda zgur li ma kienx gustifikat l-attur li jinfexx f' komportament abbusiv fil-konfront ta' martu li permezz tieghu dina tkissret mentalment.

“Illi inoltre, il-mard ta’ wiehed mill-konjugi mhuwiex raguni valida ghas-separazzjoni, anzi jiskatta l-obbligu legali[1] tal-konjugi l-iehor li jaghti l-appogg tieghu kemm morali kif ukoll materjali.

“[3] Illi l-Qorti taghti affidament lill-verzjoni tal-fatti kif moghtija mill-konvenuta, stante li din hija konfermata mill-prepondernza tal-provi, partikolament minn missier il-konvenuta, li kien attiv hafna fl-ghajnuna li kien jghati lill-partijiet, kemm morali kif ukoll finanzjarja, kif ukoll mix-xhieda tax-xhud newtrali MD li damet tahdem mal-partijiet ghal circa seba’ snin u nofs, u li telqet ghax ma felhitx izjed ghall-inkwiet matrimonjali taghhom.

“Minn naha tieghu l-attur ressaq l-affidavit ta’ missieru, u tal-helper MC. Fir-rigward il-Qorti tosserva li, peress li skond missieru, l-attur ma kien jghid xejn lill-genituri tieghu, ghalhekk, ftit li xejn, kwazi xejn, seta’ jixhed fuq affarijiet li jaf hu personalment; filwaqt li l-helper MC ghandha l-kredibilita’ taghha mdghajjfa tenut kont li din hi l-kugina ta’ l-attur, u kienet eventwalment twaqqfet mix-xoghol taghha, peress li kienet ghazlet li taqdi lill-attur, u mhux lill-konvenuta, meta kien missier il-konvenuta li kien jhallasha.

“Illi fil-fehema tal-Qorti, u mill-assjem tal-provi, jirrizulta li wara xi zmien fiz-zwieg, l-attur iddejjaq minn martu u beda jinfexx f’ komportament abuziv fil-konfront taghha, konsistenti f’ tghajjir li jwegga’ l-qalb, umiljaha anke fil-prezenza ta’ terzi, u jgib ruhu b’ mod provokattiv, bir-rizultat li l-konvenuta kienet kontinwament thossha that pressjoni u stress kbir minhabba dan l-agir ta’ zewgha. Barra minnhekk huwa kien hada drawwa li jiehu xi affarijiet tal-konvenuta, donati lilha mill-genituri taghha, u jddisponi minnhom minghajr il-kunsens taghha, jew addirittura kontra l-kunsens taghha; u minn fuq kien jinfexx fi tmaqdir tal-genituri taghha, u jghid li l-affarijiet kienu ‘rubbish’. Dan il-komportament da parti ta’ l-attur, ezercitat ripetutament u fuq bazi abitwali, jikkwalifika bhala sevizzi fit-termini ta’ l-artikolu 40 stante li rrenda

[1] Art.2 – Kap.16

nsapportabbli ghall-konvenuta l-konvivenza ma' l-attur; u kien f' din is-sitwazzjoni li l-konvenuta kienet kostretta titlaq mid-dar konjugali, liema fatt allura jinnewtralizza l-imputazzjoni ta' abbandun da parti taghha.

"Illi rigward l-allegazzjoni ta' l-attur li martu kienet issawtu fizikament, il-Qorti tosserva li din l-allegazzjoni ma tirrizultax provata; u ghal dak li jirrigward l-incident tas-sikkina, il-provi juru li kien l-attur li bil-komportament tieghu kien jipprovoka lil martu.

"Dan premess u kkunsidrat il-Qorti hija tal-fehema li l-hajja konjugali bejn il-partijiet tkissret irriemdjabbilment unikament tort ta' l-attur fit-termini ta' l-artikolu 40 tal-Kap.16, u li l-komportament abbuziv tieghu fil-konfront tal-konvenuta huwa tali li ghandu jattira s-sanzjonijiet kontemplata fl-artikolu 48 tal-Kap.16

"<u>Kura u Kustodja</u>

"Illum anke dan il-kap huwa sorvolat, stante li ulied il-partijiet huma maggjorenni.

"<u>Komunjoni ta' l-Akkwisti</u>

"[1] Villa Belvedere – Transfiguration Avenue, Lija

"Illi permezz ta' kuntratt[2] ippubblikat fl-atti tan- Nutar Gerald Zammit Maempel fil-21 ta' Gunju 1991, missier il-konvenuta, kien ikkonceda lill-attur, allura mizzewweg lill-bintu, b' titolu ta' emfitewsi perpetwa, bicca art sabiex fuqha tinbena d-dar konjugali, versu c-cens ta' LM500 [illum €1165], li llum, wara l-bejgh ta' parti mill-arti gie ridott ghall-ammont ta' LM244.83.[3]

"Il-koncessjoni emfitewtika tkopri dik il-parti tat-territorju li jidher fuq il-pjanta a fol.321[4] tal-process, u li mhijiex markata bin-numri 1-2-3-4 u bl-ittri ABCD; kopja ta' din il-pjanta qieghda tigi annessa mal-gudizzju odjern sabiex

[2] Vol.2 – Fol.259
[3] Vol.2 – Perit Joseph Sapienza – Fol.280
[4] Vol.2 - 321

tifforma parti ntegrali mill-istess [Appendici A]. Fuq il-parti koncessa, inbniet id-dar konjugali tal-partijiet, li giet valutata mill-Perit David Pace fl-ammont ta’ €1,750,767.[5]

“Sussegwentement saru xogholijiet mill-partijiet fuq dik il-parti markata bin-numri 1-2-3-4 li hija barra mill-koncessessjoni emfitewtika. Fir-rigward, l-attur qed jsostni l-accessjoni ta’ din il-bicca art, mal-proprjeta’ koncessa lilu, izda fl-istess waqt isostni li din il-Qorti, adita minnu biex tillikwida l-komunjoni ta’ l-akkwisti, m’ghandhiex gurisdizzjoni biex tiddeciedi dan il-punt bazat fuq l-artikolu 571 tal-Kodici Civili. Minn naha taghha l-konvenuta ssostni li din l-art mhijiex tal-partijiet, izda tappartjeni lill-missierha, u ghalhekk ma tifformax parti mill-komunjoni ta’ l-akkwisti.

“In propozitu l-Qorti taghmel is-segwenti osservazzjonijiet:-
“Illi hi l-funzjoni ta’ din il-Qorti, bhala Qorti Civili [Sezzjoni], li tillikwida l-proprjeta’ tal-komunjoni bl-iskop li tassenjaha lill-partijiet skond il-ligi; u ghalhekk il-Qorti ghandha tidditermina, sa fejn possibbli, u fuq il-provi akkwiziti, il-parametri tal-patrimonju li ser tigi spartit. Dan ifisser ukoll li, jekk jirrizulta manifest, li proprjeta’ ndikata minn parti ma tkunx tal-komunjoni, imma tkun ta’ terzi, allura din il-Qorti ma tistax tqis dik il-proprjeta’ bhala formanti parti mill-komunjoni u taqsamha bejn il-partijiet, ghax dak li l-Qorti trid tassenja lill-partijiet hija l-proprjeta’ taghhom, u mhux il-proprejta’ ta’ terzi.

“Ghalhekk fil-kaz in dizamina, fejn jirrizulta b’ mod manifest li l-proprjeta’ markata bin-numri 1-2-3-4 fuq l-imsemmija pjanta, ma tappartjenix lill-komunjoni ta’ l-akkwisti, il-Qorti ghandha d-dmir li tippronunzja ruhha fuq daqshekk; ghax altrimenti ma tkunx qed tagixxi fil-parametri tal-ligi billi tkun qed tiddisponi minn proprjeta’ ta’ terzi mhux parti fil-kawza.

---

[5] Vol.4 – vide rapport Perit David Pace – fols.936 *et seq*, u xhieda tieghu –fols.910 *et seq*; u fols.928 *et seq*.

"Illi mill-provi akkwiziti jirrizulta car u manifest li meta l-partijiet ghamlu x-xogholijiet barra minn dik il-parti koncessa lilhom in emfitewsi, huma kienu ben konsapevoli ta' dan. Dan jirrizulta mix-xhieda tal-Perit Joseph Sapienza li kien inkarigat mid-direzzjoni tax-xogholijiet fejn jghid: "man man li beda jitwettaq l-izvilupp infirex ghal fuq proprjeta' adjacenti tal-partijiet li pero ma kinitx taghhom. Jiena kemm-il darba ghidt lill-attur b' din il-kwistjoni u kien jghidli li din mhix problema, u cioe' li setghu jiehdu din l-art. Anke Joanna kienet tghidli hekk. Il-Profs [missier-il konvenuta] pero' meta kont kellimtu jien, wara li fil-fatt kienet lehqet ittiehdet l-art zejda, kien qalli li hu qatt ma awtorizza lil hadd biex jiehu din l-art."[6] Fl-affidavit tieghu missier il-konvenuta jghid li, meta l-Perit Sapienza kien qallu bl-estensjoni tax-xogholijiet u li l-partijiet kienu qalulu li hu kien ta' l-kunsens tieghu, *"jien immedjatament chadt dan u spjegajtlu [lill-Perit] li Johanna kienet talbitni biex natihom bicca art ohra, u li jien kont irrifjutat kategorikament ghaliex kellhom 'bahar' ta' plot."*[7]

"Minn dan jirrizutla car li, meta l-partijiet invadew l-art li mhijiex taghhom, huma kjarament ma kienux in buona fede, stante li huma kienu jafu li kienu dahhlu abbuzivament fuq art ta' haddiehor. Ghalhekk f' dan il-kaz, ir-rekwizit tal-buona fede jirrizulta mankanti; liema fatt jirrendi napplikabbli l-artikolu 571.

"In fine, dwar il-pretensjoni ta' l-attur li, gjaladarba z-zwieg gie dikjarat null, allura l-komunjoni ta' l-akkwisti ma tezistix bir-rizultat li l-art koncessa lilu fiz-zwieg tappartjeni kollha lilu, il-Qorti, filwaqt li tiskarta din it-tezi, taghmel referenza ghall-konsiderazzjonijiet tal-perit legali fir-rigward.

"Assenjazzjoni

"Illi fir-rigward il-Qorti b' referenza ghal dak li jiddisponi l-artikolu 55A fil-paragrafu [c] tosserva li l-bejgh tal-Villa Belvedere, li fiha ghadha tabita l-konvenuta, huwa kontro-indikat; u ghalhekk il-Qorti qed tassenja lill-konvenuta nofs

[6] Vol.4 – fol.734
[7] Vol.2 – fols.286-287

is-sehem ta’ l-attur fl-istess fond b’ mod li l-fond jigi jappartjeni lilha fl-intier tieghu.

“Minn naha tieghu l-attur qed jigi kumpensat bis-somma ta’ **mitejn tlieta u tletin elf ewro [233,000]** li l-konvenuta ghandha thallas lill-attur. Fil-komputazzjoni ta’ dan l-ammont il-Qorti hadet in konsiderazzjoni s-segwenti fatturi:

“[1] li l-villa setghet tinbena biss bis-sahha tad-donazzjonijiet sostanzjali maghmula lill-konvenuta minn missierha ghal dan l-iskop; wkoll bil-hidma tal-konvenuta u ta’ ommha;

“[2] li s-sehem ta’ l-attur fil-kostruzzjoni tal-villa, ma jirrizultax car mill-provi, ghalkemm jirrizulta zgur li hu kien imur fuq il-post sabiex jara li l-affarijiet isiru skond kif ried hu.

“[3] li pero’ l-attur ghandu in emfitewsi perpetwa nofs indiviz tal-art li fuqha nbniet il-villa;

“[4] li, l-attur huwa l-parti unikament hatja ghat-tkissir ta’ dan iz-zwieg.

“Il-Qorti tordna wkoll li bit-trasferiment ta’ sehemu mill-Villa, <u>l-krediti parafernali tal-konvenuta jitqiesu bhala saldati</u>, u ghalhekk mhu dovut mill-attur ebda hlas ulterjuri f’ dan ir-rigward. Jibqa’ ferm pero’ dak dovut lill-konvenuta mill-attur that is-sezzjoni hawn that intestata “Mobbli – Komunjoni – Parafernali”.

“[2] L-inkwilinat tal-Hanut **“Connoisseur**” 54 Triq l-Ifran Valletta, komplizi stocks, avvjament u depositi, tal-valur ta’ LM25,000 [illum €58,234] – il-Qorti tordna li dan jigi assenjat lill-konvenuta; filwaqt li dwar l-inikwilinat tal-Hanut **“Annlise**” 117 Triq l-Ifran Valletta, komprizi stocks, avvjament u depoziti tal-valur ta’ LM15,000 – il-Qorti tordna li dan jigi assenjat lill-attur.

“Dwar id-differenza fil-valuri ta’ dawn l-inkwilinati u mobbli, il-Qorti hi tal-fehema li m’ ghandu jithallas ebda

ekwiparazzjoni stante li, kif ammess miz-zewg partijet, omm il-konvenuta, matul iz-zwieg, kienet tat diversi oggetti lill-attur biex jibda n-negozju, u ghalhekk l-ekwiparazzjoni hi kompensata b' dan il-fatt pacifikament akkolt.

"[3] Depozitu bankarju fl-ammont ta' LM40,290 [illum €93,850] mal-Bank HSBC – il-bilanc ezistenti ghandu, flimkien mal-imghaxijiet, jinqasam b' mod ugwali bejn il-partijiet.

"Illi rigward l-ishma f' isem il-konvenuta fis-socjeta' Front Holdings Limited, il-Qorti tikkondividi l-konkluzjoni tal-perit legali, li dawn huma parafernali tal-konvenuta.

"Krediti Parafernali

"Donazzjonijiet

"Illi wara li missier il-konvenuta kkonceda l-art lill-partijiet, il-genituri taghha taw lill-konvenuta somom sostanzjali ta' flus biex tiffinanzja l-bini tad-dar konjugali li l-partijiet kellhom jibnu fuq dik l-art.

"Dawn id-donazzjonijiet jirrizultaw minn zewg kuntratti pubblici li saru fl-10 ta' April 1996 u fit-22 ta' Novembru 1996 f' zewg ammonti ta' LM20,000 [illum €46,587] il-wiehed; u saru donazzjonijiet ohra komplessivament fl-ammont ta' LM142,933 kif jirrizulta mill-kuntratt ppubblikat fl-20 ta' Novembru 2002. Fil-komputazzjoni ta' dan l-ahhar ammont id-donaturi naqsu s-somma ta' LM26,000 [illum €60,564] li kienet ntuzat biex thallsu x-xogholijiet li saru fuq l-art proprjeta' ta' missier il-konvenuta, invaza abuzivament mill-partijiet. Ghalhekk il-valur komplessiv ta' dawn id-donazzjonijiet jammonta ghal **LM182,933 [illum €426,119].**

"Il-kontestazzjoni fir-rigward hija fis-sens li, filwaqt li l-konvenuta issostni li l-flus kienu gew moghtija in donazzjoni lilha, u allura huma parafernali taghha; l-attur jghid li l-flus gew donati liz-zewg partijiet sabiex jibnu d-dar matrimonjali taghhom.

"Il-Qorti taghmel is-segwenti osservazzjonijiet:-

"[1] Illi l-ewwel zewg donazzjonijiet saru fiz-zmien tal-kostruzzjoni b' delega li l-flus jithallsu direttament lill-kuntratturi. F' dawn il-kuntratti hija l-konvenuta li tidher bhala d-donatarju; u l-Qorti tosserva li kieku d-donant ried li jaghmel id-donazzjoni liz-zewg partijiet ma kienx hemm xejn milli jzommu milli jaghmel hekk u jinkludi ismu wkoll fil-kuntratti, kif del resto ghamel fil-kuntratt tal-koncessjoni emfitewtika; inoltre, fiz-zmien li saru dawn id-donazzjonijiet, l-attur accetta din is-sitwazzjoni.

"[2] Illi l-fatt li l-flus gew donati lill-konvenuta biex tibni d-dar konjugali proprjeta' tal-komunjoni ta' l-akkwisti, ma jimmiltax kontra t-tezi taghha li l-flus gew donati lilha biss, ghax apparti minn dak li jirrizulta mill-atti pubblici, huwa inverosimili li l-genituri tal-konvenuta riedu jiddonaw liz-zewg partijiet dawn is-sommom sostanzjali ta' flus, u hija izjed verosimili t-tezi li dawn iddonawhom lil binthom proprju biex din ikollha dawn il-krediti parafernali taghha.

"[3] Ix-xhieda ta' missier il-konvenuta taghti konfort lil din it-tezi.

"Ferm il-premess, il-Qorti taccetta l-konkluzjoni tal-perit legali li fil-likwidazzjoni tal-komunjoni ta' l-akkwisti, il-konvenuta ghandha kreditu parafernali kontra l-istess komunjoni fl-ammont fuq indikat ta' LM182,933 [illum €426,119].

"Illi, oltre din is-somma hemm is-somma ta' **LM25,646.88 [illum €62,070.53]** donati lill-konvenuta mill-genituri taghha sabiex tixtri effetti mobbli li tpoggew fil-Villa Belvedere, u li jinsabu elenkati fl-appendici D[8] tal-kuntratt relattiv. Dan jirrizulta mill-kuntratt datat 20 ta' Novembru 2002 u kkonfermat bil-gurament minn missier il-konvenuta.

"Rikavat – 22-24 St.Julian's Hill, St.Julians

[8] Vol.1 – fols.155-156

“Illi mill-provi jirrizulta sodisfacentement provat li fiz-zmien li l-partijiet kienu qed jahsbu ghall-kostruzzjoni tal-Villa Belvedere, li l-art taghha giet akkwistata minnhom fis-26 ta’ Gunju 1991, il-partijiet ikkoncedew lis-socjeta’ Portico Developments Limited b’ titolu ta’ enfitewsi perpetwa l-fond fuq indikat versu c-cens annwu ta’ LM1,700[9] [illum €3960], hlas ta’ LM10,000[10] [illum €23,294], u l-obbligu da parti ta’ l-akkwirenti li fi zmien xahar tifdi c-cens bil-kapitalizzazzjoni ta’ 5%, u fin-nuqqas, il-koncessjonarji jkollhom id-dritt li jxolju ipso facto u ipso jure l-koncessjoni.

“Illi dan il-fond kien gie moghti lill-konvenuta minn missierha b’ donazzjoni permezz ta’ kuntratt ippublikat fis-7 ta’ Novembru 1986.

“Illi l-konvenuta ssostni li din id-dar kienet inbieghet, fuq pressjoni ta’ l-attur, sabiex il-partijiet jiffinanzjaw il-kostruzzjoni tal-Villa Belvedere; filwaqt li l-attur jghid li l-konvenuta kienet berbqet ir-rikavat fil-kors tas-snin u m’ ghandux jigi ritenut li l-komunjoni tirrifondi flus li martu nefqet u sparpaljat matul iz-zwieg, u wkoll ma hemm ebda prova li c-cens fil-fatt kien gie mifdi u r-rikavat ta’ LM34,000 [illum €79,199] gie effettivament percepit mill-partijiet.

“Illi fir-rigward il-Qorti taghmel is-segwenti osservazzjonijiet:

“[1] Illi l-ammont ta’ LM34,000 [illum €79,199] jirrapprezenta l-prezz tal-fidi tac-cens, bil-5%, li flimkien mas-somma ta’ LM10,000[11] [illum €23,294] iwassal ghall-ammont globali ta’ LM44,000 [illum €102,492];

“[2] Illi ma hemm xejn x’ jindika mill-provi li l-akkwirenti ma’ ottemperawx ruhhom ma’ l-obbligi kontrattwali taghhom;

[9] Li ma rrizultax li thallas fuq il-kuntratt
[10] Li rrizulta li thallas fuq il-kuntratt
[11] Din is-somma thallas mal-kuntratt kontra ricevuta.

"[3] Illi, u din hi l-akbar konsiderazzjoni, l-iskop tal-bejgh kien proprju sabiex il-partijiet jkunu fil-pozizzjoni li jiffinanzjaw, almenu, in parte, il-kostruzzjoni tal-Villa, liema Villa fil-fatt kienet giet kostruwita; u ghalhekk, fuq bilanc ta' probabbilitajiet u verosimiljanza l-Qorti taccetta bhala veritier il-fatt li dan ir-rikavat gie fil-fatt impjegat sabiex jithallsu l-ispejjez inizjali tal-kostruzzjoni tal-Villa.

"[4] Illi l-attur ma cahadx li dan ir-rikavat kien gie percepit, anzi isostni li *"martu effettivament berbqet ir-rikavat fil-kors tas-snin … matul iz-zwieg."*[12] Inoltre, fin-nota guramentata tieghu l-attur jghid: *"Illi r-rikavat tal-bejgh tad-dar ta' San Giljan gie nvestit fil-kostruzzjoni tal-Villa Belvedere."*[13]

"In vista tal-premess, il-Qorti tikkonsidera bhala valida l-pretensjoni tal-konvenuta li hi ghandha kreditu parafernali fil-konfront tal-komunjoni fl-ammont ta' **LM44,000 [illum €102,492].**

"[3] Mobbli – Komunjoni - Parafernali

"Illi man-nota guramentata taghha, il-konvenuta prezentat disa' listi li fihom elenkat l-oggetti mobbli li huma parafernali taghha, inkluzi effetti mobbli mislufa lilha mill-genituri taghha, u wkoll mobbli appartenenti lilha. Dawn il-list huma markati bhala Doks.JDG1, JDG5, JDG6 sa JDG7 u JDG9, u jikkontjenu s-segwenti mobbli: Kopja taghhom qed tigi annessa mal-gudizzju odjern sabiex tifforma parti ntegrali mill-istess.

"Dok.JDG1[14] jelenka lista ta' effetti mobbli akkwistati matul iz-zwieg u allura formanti parti mill-komunjoni ta' l-akkwisti, [Appendici B];

"Dok.JDG5[15] jelenka lista ta' oggetti donati lill-konvenuta mill-genituri taghha jew membri ohra tal-familja taghha, u li, skond il-konvenuta, dawn imbieghu jew gew skambjati

[12] Vol.4 – fol.977
[13] Vol.1 – fol.207
[14] Vol.1 – Fol.131-132
[15] Vol.1 – Fol.157

minn Edward minghajr il-kunsens tal-konvenuta [Appendici C];

“Dok.JDG6[16] jelenka lista ta’ oggetti donati lill-konvenuta mill-genituri taghha, u li jinsabu fil-Villa Belveder [Appendici D];

“Dok.JDG7[17] jelenka lista ta’ oggetti mislufa lill-konvenuta mill-genituri taghha, u li jinsabu fil-Villa Belveder [Appendici E];

“Dok.JDG9[18] jelenka lista ta’ oggetti donati jew msilufa lill-konvenuta mill-genituri taghha [Appendici F];

“Illi fl-affidavit tieghu, missier il-konvenuta kkonferma l-listi Dok.JDG5, JDG6, JDG7 u l-partita 4 tad-Dok.JDG9. Huwa kkonferma wkoll li l-gradenza maltija nterzjata u li tidher fuq ir-ritratt a fol.141 tal-process giet donata lill-konvenuta mill-genituri taghha.

“Minn naha tieghu, l-attur prezenta nota fejn sostna li l-ghamara kollha elenkata fl-imsemmija dokumenti JDG5 u JDG6 jifformaw parti mill-komunjoni ta’ l-akkwisti. Inoltre, jghid li *“fir-rigward il-parti kbira ta’ l-ghamara l-konvenuta stess iddikjarat fl-affidavit taghha ‘il-mama bdiet taghtih hafna affarijiet antiki tal-familja taghna biex ibighhom halli tghinu jibda dan il-business.”*[19] B’ nota guramentata[20] jghid li rigward id-dokument JDG1, filwaqt li l-partita numru 1 [bureau] ma jifformax parti mill-komunjoni ta’ l-akkwisti, izda jappartjeni lit-tifla l-kbira taghhom, l-kumplament ta’ l-oggetti kienu gew akkwistati u nbieghu [minnu] fil-kors tal-gestjoni tal-hanut.

“Il-Qorti tosserva fir-rigward li l-konvenuta fl-istess affidavit qalet ukoll li *“lejn l-ahhar ta’ kull xahar [l-attur] kien jara x’ jivvinta biex jaqbad xi haga minn tieghi u jmur ibighha. Peress li kien ikun jaf li jien ma kontx inkun irrid inbigh jew*

[16] Vol.1 – Fol.158
[17] Vol.1 – Fol.159-160
[18] Vol.1 – Fol.165
[19] Vol.1 - Fol.210
[20] Vol.2 – Fol.525

kien jghidli li ser jiehu xi oggett [mobbli] ghat-tiswija u mbaghad ma nergax naraha, jew ma kien jghidli xejn u nsib l-affarijit nieqsa. Kien hemm hafna affarijiet minn tieghi u qabad u partat ma' affarijiet ohra."[21]

"L-attur prezenta lista markata Dok.X[22] li fiha elenka dawk l-oggetti li huma tal-komunjoni ta' l-akkwisti; izda f' affidavit[23] risponsiv, missier il-konvenuta spjega li l-oggetti hemm indikati kienu gew donati minnu lill-konvenuta, salv ghall-partita 8 [Furniture], u l-partita 5 [Paintings] li jsosnti li huma proprjeta' tieghu; u semma wkoll skrivanija antika li tappartjeni lilu u li hu kien silef lill-partijiet biex titpogga fil-hanut "Connoisseur". Kopja tad-dokument X qed tigi Dessa mal-gudizzju odjern [Appendici G].

"Illi fir-rapport tieghu, il-perit stimatur nominat mill-Qorti biex jaghmel stima ta' l-oggetti elenkati fl-imsemmija listi, ghamel stima ta' l-oggetti ndikati fid-Doki.X, JDG6, JDG7 u EDG1; kif ukoll ghamel stima ta' dawk l-oggetti, li ghalkemm indikati fil-listi JDG1 u listi ohra prezentati mill-konvenuta, ma nstabux. Kopja ta' dawn l-istimi qed jigu annessi mal-gudizzju odjern sabiex jifformaw parti ntegrali mill-istess [Appendici H][24]

"Illi fir-rigward tal-effetti mobbli, kemm dawk formanti parti mill-komunjoni ta' l-akkwisti, kif ukoll dawk parafernali tal-konvenuta, u dawk appartenenti lill-genituri taghha, il-Qorti taghti affidament lill-verzjoni tal- fatti moghtija mill-konvenuta u mix-xhieda taghha, inkluzi l-listi prezentati minnha, stante li huma aktar konfacenti mal-provi.

"Il-Qorti, fliet sew il-provi mressqa, u tosserva li jirrizulta car li l-genituri tal-konvenuta kienu generuzi hafna fl-ghajnuna moghtija lill-konvenuta u anke lill-attur, tant li omm il-konvenuta kienet taghti oggetti antiki minn taghha lill-partijiet bil-ghan li tghin lill-attur fit-twaqqif tan-negozju taghhom; filwaqt li missier il-konvenuta kien ghen b'donazzjonijet sostanzjali ta' flus lill-konvenuta sabiex

[21] Vol.1 – Fol.174
[22] Vol.2 – Fol.381
[23] Vol.2 – Fol.384
[24] Vol.2 – Fols.495, 496, 497 u 498

tinbena d-dar konjugali, u wkoll kien jghin lill-konvenuta fil-hlas tal-kontijiet kwotidjani peress li l-attur kien ihalli lil martu nieqsa mill-flus, tant li kien ikollha tirrikorri ghad-dejn man-nies.[25]; u dan apparti milli kien taha il-fond ta' San Giljan.

"Minn naha tieghu l-attur ftit li xejn wera l-apprezzament tieghu ghal din l-ghajnuna, tant li, apparti minn konsiderazzjonijt ohra, huwa kien jiehu l-oggetti li l-genituri taghha kienu jiddonaw lill-konvenuta ghall-godiment taghha, u ibighhom fil-hanut, u dan kontra r-rieda espressa ta' martu li kienet marbuta sentimentalment ma' uhud minnhom.

"Assenjazzjoni

"Ferm il-premess il-Qorti:

"[1] tordna li l-attur ihallas lill-konvenuta nofs il-valur ta' l-oggetti ndikati fil-lista JDG1 mill-partita tnejn [2] sal-partita [21], filwaqt li l-bureau book-case indikat fil-partita [1] jibqa' fil-pussess tal-konvenuta, sabiex jinghata lit-tifla Ann.

"Il-valur ta' l-oggetti minn [2] sa [21] qed jigi kalkolat minn din il-Qorti, in parte fuq l-istima[26] prezentata mill-istimatur, u in parte *arbitrio boni viri*, fl-ammont komplessiv ta' LM35,000 [illum €81,528], li minnhom irid jitnaqqas l-ammont ta' LM1,500 [illum €3494], u nofs il-bilanc ta' LM33,500 [illum €78,034]jigi mhallas lill-konvenuta mill-attur. B' hekk l-attur hu ordnat ihallas lill-konvenuta s-somma ta' **LM16,750 [illum €39,017]** sehemha minn dawn l-oggetti li jew qedin fil-pussess tieghu u allura qedin jigu assenjati lilu, jew bighhom as insaputa tal-konvenuta.

"[2] tordna li l-attur ihallas lill-konvenuta l-valur ta' l-oggetti ndikati fil-lista JDG5 skond l-istimi annessi;

---

[25] Vol.3 – Dep. Mary Deguara – Fol.671
[26] Lista ta' oggetti ndikati 'ta matul iz-zwieg'.

"[3] tiddidkjara li l-oggetti elenakti fil-lista JDG6 huma proprjeta' parafernali tal-konvenuta;

"[4] tiddikjara li l-oggetti elenkati fil-lista JDG7 ma jappartjenux lill-partijiet, izda lill-genituri tal-konvenuta;

"[5] tordna li l-attur jikkonsenja lill-konvenuta fi zmien hmistax l-oggetti ndikati fil-lista JDG9, salv ghall-oggett indikat fil-partita [4] li jappartjeni lill-missier il-konvenuta; u fin-nuqqas, ihallas lill-konvenuta l-valur taghhom skond l-istima tal-perit stimatur.

"[6] tiddidkjara li l-oggetti ndikati fid-dokument X taht il-partita [8] [Furniture] u that il-partita [5] [Paintings] u ukoll l-oggett indikat that il-partita 4 tad-dok.JDG9 ma jappartjenux lill-partijiet izda lill-missier il-konvenuta

"Illi rigward ir-rapport tal-perit stimatur, il-Qorti, b' referenza ghall-istimi mehudin minn fuq ir-ritratti, u li l-attur qed jopponi ghalihom, tosserva li, ghalkemm huwa minnu li r-ritratti ntwerew lill-istimatur mhux fil-prezenza ta' l-attur, u wara li dan kien gja pprezenta r-rapport tieghu, u ghalkemm l-attur jitfa' dubju dwar kemm l-istimatur seta' jasal ghall-stima fuq dawk ir-ritratti, il-Qorti tosserva:

"[1] li hi m' ghandhiex l-gharfien tekniku adegwat sabiex tiddeciedi jekk l-istimatur setghax jasal ghall-stimi minn fuq ir-ritratti murija minnu, izda l-istimatur, li kien diga' mqabbad bhala espert minn din il-Qorti, jghid fix-xhieda tieghu li hija haga komuni fil-linja tax-xoghol taghhom li jaghtu stima minn fuq ritratti; ghalkemm f' dawn il-kazijiet l-istimatur jimxi fuq valutazzjoni "baxxa kemm jista' jkun."[27];

"[2] li l-Qorti ghandha quddiemha, bhala element ta' prova, stima ta' oggetti elenkati mill-konvenuta fin-nota guramentata taghha, maghmula minn persuna li din il-Qorti kienet diga' qabdet bhala espert biex jaghmel stimi ta' dawn l-oggetti, u ghalhekk m' ghandhiex dubju dwar il-kompetenza tieghu fil-materja.

[27] Vol.4 – Fol.947 et seq.

"[3] inoltre, li kieku l-attur ried jikkontesta serjament din il-prova, huwa facilment seta' talab nomina ta' espert iehor, biex jezamina r-ritratti esebiti u jaghmel ir-rapport tieghu fir-rigward; izda dan ma sarx minn naha ta' l-attur, u ghalhekk il-Qorti qed taccetta l-istimi maghmula minn fuq ir-ritratti, ghalkemm fl-ammont minimu ndikat.

"Kumpens – Manteniment – Minuri u Konvenuta

"Illi l-pretensjoni ta' l-attur li l-konvenuta ghandha thallsu kumpens ghaz-zmien li t-tfal, allura minuri, kienu qed jghixu mieghu a spejjez tieghu, u l-pretensjoni tal-konvenuta li l-attur kellu jhallas manteniment ghaliha wara s-separazzjoni de facto, stante li hi ma kinitx fil-pozizzjoni li tohrog tahdem sforz l-effetti fuqha tas-separazzjoni. Dawn il-pretensjonijet jikkompensaw lil xulxin.

"Kap ta' l-Ispejjez

"Illi skond id-decizjonijiet tat-tribunali ekklesjastici li b' digriet tal-Onorabbli Qorti ta' l-Appell moghti fil-mori ta' dawn il-proceduri fl-14 ta' Dicembru 2007 inghataw effetti civili, il-Qorti tosserva li l-inkwiet matrimonjali kien dovut unikament ghan-nuqqasijiet da parti ta' l-attur, li mhux biss wasslu ghat-tkissir taz-zwieg, izda sahansitra biex iz-zwieg jigi dikjarat null bi htija tieghu. Inoltre, din il-Qorti wasslet ghall-konkluzjoni ta' htija da parti ta' l-attur ghas-separazzjoni bejn il-partjiet.

"Ghalhekk gjaladarba kien dan l-inkwiet matrimonjali li wassal sabiex jigu stitwiti l-proceduri odjerni, l-ispejjez kollha ghandhom jkunu a kariku tal-konvenut.

"Decide

"Ghal dawn il-motivi tiddeciedi billi:

"[1] tastjeni milli tippronunzja s-separazzjoni personali, stante li z-zwieg illum jinsab annullat;

"[2] tastjeni milli tiehu konjizzjoni tat-tieni talba, stante li llum t-tfal huma maggjorenni;

"[3] tilqa' t-tielet talba;

"[4] tilqa' raba talba,u tillikwida l-komujoni ta' l-akkwisti ezistenti bejn il-partijiet, u tassenjaha kif fuq stabbilit u ordnat fis-sezzjonijiet ntestati **"Komunjoni ta' l-Akkwisti"** u **"Krediti Parafernali"**.

"L-ispejjez kollha jkunu a kariku tal-konvenut."

Rat ir-rikors tal-appell tal-attur li permezz tieghu talab li din il-Qorti joghgobha tirriforma s-sentenza appellata billi tilqa' l-aggravji tieghu fis-sens li *"r-raba' talba attrici ghandha tigi milqugha minghajr il-likwidazzjoni tal-komunjoni tal-akkwisti liema talba hija ultra petita u li l-ispejjez gudizzarji ghandhom jigu sopportati mill-konvenuta";*

Rat ir-risposta u l-appell incidentali tal-konvenuta li permezz tieghu talbet il-bdil tas-sentenza billi *"tirrevokaha inkwantu l-ewwel Qorti laqghet it-tielet talba attrici u minflok tichadha; u talloka l-ispejjez tal-kawza lill-attur appellant u tikkonferma l-istess sentenza ghal bqija taghha";*

Rat il-verbal tas-seduta tas-16 ta' April 2013 li permezz tieghu l-kawza thalliet ghas-sentenza wara li l-Avukati tal-partijiet trattaw l-appell;
Ikkunsidrat:

AGGRAVJI TAL-ATTUR

L**-ewwel aggravju** tal-attur huwa fir-rigward tal-konkluzjoni tal-ewwel Qorti illi l-hajja konjugali bejn il-partijiet tkissret bi htija unika tieghu u ghalhekk gew komminati fir-rigward tieghu s-sanzjonijiet indikati mill-Artikolu 48 tal-Kap. 16 u anke l-ispejjez kollha tal-kawza. Ir-raguni principali li jressaq l-appellant hija li f'dan ir-rigward il-Qorti strahet fuq il-konkluzjonijiet tat-Tribunal Ekklezjastiku li finalment iddikjara z-zwieg null.

F’dan ir-rigward l-appellant ma ghandux ragun. Jekk wiehed jezamina s-sentenza appellata jara li fil-konsiderazzjonijiet tal-Qorti li wassluha ghal din il-konkluzjoni (pagna 8 u 9 tas-sentenza) kwazi imkien ma tissemma s-sentenza tat-Tribunal Ekklezjastiku, u l-Qorti strahet esklussivament fuq il-provi li semghet; l-unika eccezzjoni hija fir-rigward tar-rapport tal-Psikoterapista Dottor Joan Camilleri li kienet giet inkarigata ‘*ex parte’* quddiem dak it-tribunal. Il-Qorti pero` ma strahitx fuq dak ir-rapport izda kkummentat fuq il-komportament tal-appellant u dan skont il-provi li tressqu quddiemha; infatti qalet fost affarijiet ohra illi hija ‘*taghti affidament lill-verzjoni tal-fatti kif moghtija mill-konvenuta stante li din hija konfermata mill-preponderanza tal-provi’.*

It-tieni aggravju huwa dwar l-istess konkluzjoni tal-ewwel Qorti illi tattribwixxi l-istess tort lill-appellant ghat-tifrik taz-zwieg. Dan ghaliex skont l-appellanti, il-Qorti rat kif ghamlet biex tabbraccja l-verzjoni tal-appellata.

Il-Qorti jidrilha li f’dan l-aspett l-appellant ma kienx gust fil-kummenti tieghu dwar l-ewwel Qorti. Kif gia` ssemma meta gie ezaminat l-ewwel aggravju, il-Qorti waslet ghall-konkluzjoni taghha fuq il-bazi tal-provi li semghet jew li kellha a dispozizzjoni taghha. Ma jispettax imbaghad ghal Qorti tal-Appell, kif gie deciz diversi drabi, li hija tiddisturba l-apprezzament tal-provi li kien gia` sar mill-ewwel Qorti (hlief f’kazi eccezzjonali f’cirkostanzi li ma jirrizultawx f’dan il-kaz), u ghalhekk anke dan l-aggravju ma jirrizultax lil din il-Qorti.

It-tielet aggravju jirrigwardja l-kundanna tal-attur li jhallas l-ispejjez tal-kawza, ghaliex huwa jghid li ladarba z-zwieg gie annullat fil-mori tal-proceduri, l-ispejjez kien messhom inqasmu indaqs bejn il-partijiet ghaliex dejjem, skont hu, dejjem hekk isir. L-appellant pero` ma issustanzjax dan l-argument billi iccita xi sentenzi li jabbraccjaw din il-konkluzjoni.

Fil-verita` l-unika gwida li taghti l-ligi fir-rigward dwar il-kap tal-ispejjez, huwa l-Artikolu 223 (1) tal-Kodici tal-Procedura Civili illi jghid illi;

"Kull sentenza definittiva għandha tikkundanna lit-tellief għall-ispejjeż."

Din ir-regola ghandha tigi modifikata biss kif jghid is-sub-artikolu (3) tal-istess artikolu u cioe` illi;

"Fil-każijiet kollha, il-qorti tista' tordna li kull parti għandha tbati l-ispejjeż tagħha, meta kull waħda mill-partijiet tkun it-telliefa f'xi punt tal-kawża, jew meta jindaħlu kwistjonijiet diffiċli tal-liġi, inkella għal xi raġuni tajba."

Ghalhekk il-Qorti normalment ghandha tiddeciedi dwar il-kap tal-ispejjez skont kif tat ragun jew tort lill-partijiet fid-decizjoni taghha dwar il-mertu. F'dan il-kaz, billi l-Qorti tat tort lill-appellant fil-kwistjoni principali kien ukoll ragunat li kellu jbati l-ispejjez tal-kawza.

Ir-raba' aggravju tal-appellant pero` huwa gustifikat. F'din il-kawza huwa ma talabx il-likwidazzjoni tal-komunjoni tal-akkwisti bejn il-partijiet izda biss it-terminazzjoni taghha. Allura kull decizjoni ulterjuri tal-Qorti hija *ultra petita*. F'dan il-kaz allura l-Qorti kellha tiddikjara mitmuma l-komunjoni tal-akkwisti u tieqaf hemm – naturalment salv dak deciz fil-kawza fl-ismijiet inversi.

AGGRAVJI TAL-KONVENUTA FIL-KONTRO-TALBA TAGHHA

L-ewwel aggravju huwa li l-Qorti kienet zbaljata meta applikat fil-konfront tal-appellata l-estremi tal-Artikolu 48 tal-Kodici Civili u kwindi d-dekadenza tad-dritt li tircievi l-alimenti. Dan l-artiklu jghid hekk;

"48. (*1) Il-parti, ir-raġel jew il-mara, illi tkun il-ħtija tal-firda għal waħda mir-raġunijiet imsemmijin fl-artikoli 38 u 41 titlef –*

"(a) il-jeddijiet imsemmijin fl-artikoli 631, 633, 825, 826 u 827;

“(b) dak kollu li tkun kisbet mill-parti l-oħra b’donazzjoni bi ħsieb taż-żwieġ, jew waqt iż-żwieġ, jew taħt titolu ieħor gratuwitu;

“(ċ) kull jedd ta’ parti miż-żwieġ għan-nofs tal-akkwisti illi jkunu saru l-aktar bil-ħidma tal-parti l-oħra wara data stabbilita mill-qorti bħala d-data meta l-parti għandha tkun kunsidrata li minnha tkun ħatja tal-firda. Għall-finijiet ta’ dan il-paragrafu biex jiġi determinat jekk akkwist ikunx sar l-aktar bil-ħidma ta’ waħda millpartijiet fiż-żwieġ, għandhom jitqiesu l-kontributi b’kull mod taż-żewġ partijiet skont l-artikolu 3;

“(d) il-jedd li iġġiegħel lill-parti l-oħra, f’kull każ, li tagħtiha l-manteniment bis-saħħa tal-obbligu li jitnissel miż-żwieġ.”

L-Artikoli 38 u 41 imsemmija f’dan l-artiklu jsemmu adulterju u abbandun rispettivament. L-Artiklu 40 imbaghad jirreferi ghal addebiti l-ohra li jwasslu ghas-separazzjoni. Ghalhekk din il-Qorti jidrilha li l-attrici appellanti ghandha ragun tilmenta dwar dan u ma hemm ebda raguni legali ghaliex ghandha tiddekadi mid-drittijiet imsemmija fl-artiklu 48 ghaliex la jirrizulta li hija kkomettiet adulterju u lanqas li kappricozament abbandunat lill-konvenut jew lil familja. Il-Qorti tal-Familja waslet ghal konkluzjoni li hija telqet mid-dar ghax giet kostretta taghmel hekk u ma rriskontrat ebda addebitu ai termini tal-Artikolu 40 fil-konfront taghha; kif gia` ssemma din il-Qorti mhijiex se tidhol fl-apprezzament tal-provi li ghamlet dik il-Qorti ghax ma jidhrilix li hemm l-estremi biex taghmel hekk. Kwindi f’dan l-aspett il-Qorti se tilqa’ l-aggravju taghha.

It-tieni aggravju huwa palesament gustifikat ghaliex jidher ben car li meta l-ewwel Qorti ddecidiet li l-ispejjez tal-kawza kellu jhallashom ‘il-konvenut’ hija ikkomettiet ‘*lapsus calami’* evidenti ghaliex riedet tirreferi ghal attur.

RIKORS TAL-ATTUR FIR-RIGWARD TAL-KAWTELA

L-appellant ipprezenta wkoll rikors fis-16 ta' April 2013 fejn talab li din il-Qorti tirrevedi l-kawtela mahduma mir-Registratur tal-Qrati u tordna r-rifuzjoni lilu ta' dik is-somma depozitata in eccess ta' dik effettivament dovuta minnu skont il-ligi.

Kif sewwa osserva l-appellant din il-Qorti hadet decizjoni bhal dik li qed jitlob hu fil-kawza fl-ismijiet **Heritage Estates Limited v. Dottor Victor Ragonesi nomine** deciza fit-3 ta' Dicembru 2004; dakinhar il-Qorti ddecidiet dan il-punt meta tat is-sentenza finali taghha.

L-appellant qed jargumenta li r-Registratur kellu jintaxxa l-kawtela skont il-klawsola 15 tat-Tariffa E tal-Kap. 12 ghaliex huwa ma ghamel ebda talba biex issir likwidazzjoni tal-komunjoni tal-akkwisti. Kif gia` inghad aktar qabel, l-appellant f'dan ir-rigward ghandu ragun u allura anke fl-aspett tat-taxxa tal-kawza isegwi li din kellha ssir skont il-klawsola msemmija. Huwa probabbli illi r-Registratur gie sgwidat mill-fatt li fis-sentenza giet ordnata l-likwidazzjoni.

Ghaldaqstant din il-Qorti tordna lir-Registratur biex jirregola ruhu bil-mod kif gia` inghad u jawtorizza r-rifuzjoni lill-attur appellant ta' kull eccess minnu iddepozitat li jmur kontra dan il-provvediment.

DECIZJONI

Ghal dawn il-mottivi il-Qorti tiddeciedi l-appell billi **fir-rigward tal-appell principali** tilqghu limitatament billi filwaqt li tirrevoka dik il-parti tas-sentenza ossija d-decizjoni dwar ir-raba' talba attrici fejn il-Qorti llikwidat u qasmet il-komunjoni tal-akkwisti, minflok tiddikjara biss xolta u mitmuma l-komunjoni tal-akkwisti gia` ezistenti bejn il-partijiet.

Fir-rigward tal-appell incidentali l-Qorti tilqa' l-istess u ghalhekk tirrevoka d-decizjoni tal-akkoljiment tat-tielet talba attrici u allura tichad l-istess talba.

TIKKONFERMA ghalhekk is-sentenza appellata fil-partijiet l-ohra kollha taghha.

L-ispejjez tal-Ewwel Istanza jibqghu kif decizi minn dik il-Qorti.

Fir-rigward tal-ispejjez tal-appell pero` l-attur appellant ghandu jhallas tlett kwarti (¾) tal-ispejjez u kwart (¼) il-konvenuta appellata.

< Sentenza Finali >

---------------------------------TMIEM---------------------------------